

- kultur@vl.no
- tips til avdelingen: 22 310 432
- les mer på vl.no/kultur

kultur

Fantastisk for Bach-elskere

■ Anmeldt av
Guttorm Lien

kultur@vl.no

22 310 432

I år 2000 gjennomførte Monteverdikoret, The English Baroque Soloists, og John Eliot Gardiner et gigantisk Bach-prosjekt. De skulle fremføre alle Bachs kirkekantater rundt omkring i verden på de dagene kantatene var skrevet for. Det ble gjort opptak under hele turnén, og disse gis nå ut i tur og orden av selskapet «Soli Deo Gloria». Turneen ble kalt «en pilegrimsreise med Bachs kantater.

Spontan følelse. Det er et enestående prosjekt, ikke bare i omfang men i høyeste grad i kvalitet. Vi snakker her om noen av de aller fremste Bach-tolkere i verden, og disse «live»-opptakene er preget av spontan følelse for musikken og et intenst engasjement. Så er også prosjektet blitt en stor salgssuksess, Bach-venner løper til forhandleren så fort en ny utgivelse foreligger.

Denne uken presenteres en ny, glitrende innspilling. Det dreier seg om kantatene for femte søndag etter påske og

«prosjektet har blitt en stor salgssuksess, Bach-venner løper til forhandleren så fort en ny utgivelse foreligger»

CD KLASSISK

Johann Sebastian Bach

Kantater for femte søndag etter påske og søndag etter himmelfart.

Solister, Monteverdikoret, The English Baroque Soloists, dir: John Eliot Gardiner
Soli Deo Gloria SDG 144/
Naxos Norway

Pilegrimsreisen med Bach fortsetter.

søndag etter himmelfart. Det er en slik glede og ettertenksomhet som strømmer ut av disse innspillingene at en kan oppleve det som rene vitaminer. Bach kunne juble, og det gjør han her. Han kunne også male de bibelske beretningene som ingen annen, det gjør han også her.

I forskjellige omgivelser. Innspillingene fra turneen denne gangen er gjort i Annenkirche i Dresden og Sherborne Abbey i England. Noe av det fascinerende ved disse innspillingene er nettopp at de tas opp i forskjellige omgivelser hver gang, i forskjellige kirkerom, og dermed blir klangen også forskjellig. En fenomenal utgivelse igjen, og et «must» for alle Bach-elskere.

Vant Intro-prisen

■ Sopranen **Mariann Fjeld Olsen** (29) og bratsjspilleren **Ida Bryhn** (26) er årets vinnere av Intro-klassisk-prisen.

De to fikk prisen etter finalekonserten under festspillene i Bergen. De fikk blomster og gratulasjoner av en fornøyd juryformann **Helge Skansen** i Rikskonsertene.

– Dette er musikere med noe

på hjertet. De har begge god formidlingsevne og er meget teknisk dyktige. Det skal bli morsomt å jobbe med dem, sa Skansen.

Vinneren av Intro-klassisk vil i en toårsperiode bli presentert for et bredt publikum, i tillegg til å bli promotert i medier og bransjenettverk, opplyses det i en pressemelding. ©NTB

Foto: Kurt T. Pedersen

Si nei!

■ Kan du kunsten å si nei? Familierapeuten, forfatteren og spaltisten **Jesper Juul** (bildet) har skrevet ei bok til alle som må svare nei, hvis de skal svare ærlig på det spørsmålet. *Kunsten å si nei – med god samvittighet*, handler nemlig om å avgrense seg fra andre uten å krenke eller såre dem. Det er ikke mulig å si et helhjertet ja til seg selv og andre hvis vi ikke også føler oss frie til å si nei når det er det mest autentiske svaret. **Astrid Madsen** har oversatt, og **Trond Brønne** leser boka *Kunsten å si nei – med god samvittighet* fra Lydbokforlaget. **Vårt Land**

Urfremføringer med overtoner

Britt Rogstad

brittro@vl.no

22 310 437

Nordic Voices urfremfører nytt fra Lasse Thoresen under Festspillene i Bergen i morgen, og lanserer nytt platealbum.

Morgendagens konsert i Bergen domkirke rommer musikk av fem norske samtidskomponister. De samme har signert bestillingsverkene som er med på den nye CD-en.

Nybrotsarbeid. – Tanken bak denne plata er å utforske det norske vokalunivers. All musikken, bortsett fra Kåre Kolbergs Plym-Plym, er skrevet til Nordic Voices, sier Ebba Rydh.

– Kolbergs verk fra 1967 var nybrotsarbeid i sin tid. Komponisten skrev musikken for kor og vokalkvartett, men vi fikk hans velsignelse til å overføre stykket til vårt format med seks stemmer. Med sitt moderne tonespråk og uten religiøs forankring var denne musikken banebrytende på 60-tallet, fastslår Ingrid Hanken.

En stemme som sammen med Tone E. Braaten, Trond Reinholdtsen, Per Kristian Amundrød og Frank Havrøy utgjør Nordic Voices. Ensemblet på seks har arbeidet sammen i tolv år. Vokalgruppen har fremført mange verk som er skrevet spesielt for dem. Tittelen på CD-en, *Dsånki don*, er hentet fra ett av dem, Lasse Thoresens Diphonie I, Op. 39, en komponist ensemblet har hatt flere prosjekter med.

Lekent og sprudlende. – *Hva betyr tittelen?*

– Ingenting. Dette stykket er i motsetning til resten av musikken på plata ikke basert på en litterær tekst. Ordene vi synger er lydsammensetninger konstruert av komponisten selv. Vi valgte tittelen fordi den har noe lekent og sprudlende over seg, forklarer Frank Havrøy.

Solbøn, som Nordic Voices urfremfører i Bergen i morgen, er ikke med på CD-en. Denne musikken er så fersk at ensemblet en knapp uke før konserten fortsatt er i dialog med komponisten om detaljer. Stykket tar utgangspunkt i en norsk folketone.

Overtoner. – Lasse Thoresen er inspirert av folkemusikk og beveger seg ofte utenfor den klassiske musikksfæren. Gjennom samarbeidet med han har vi blant annet lært oss å synge både overtoner og mikrotoner, slike som befinner seg mellom tangentene på et piano, sier Rydh.

– *Hvorfor er ny vokalmusikk ofte så teknisk vanskelig?*

– En komponist av vår tid ønsker ikke bare å kopiere gamle sangteknikker, men vil gjerne lete fram musikkuttrykk som hverken er hørt eller notert før, og kanskje arrangere dette inn i et mer kjent lydbilde. Overtonklanger finnes i folkemusikk fra mange land. I Norge tenker vi først og fremst på hardingfela. Vi hadde en lærer fra Vietnam til å hjelpe oss med den spesielle sangteknikken, sier Hanken.

«Gjennom samarbeidet med Lasse Thoresen har vi blant annet lært oss å synge både overtoner og mikrotoner»

Ebba Rydh

NORDIC VOICES

Konsert under Festspillene i Bergen i morgen i Domkirken

På plakaten står urfremføring av verket Solbøn av Lasse Thoresen og lansering av nytt album med musikk av norske samtidskomponister

Musikken på vokalgruppens tredje CD, *Dsånki don* (Aurora) er signert Cecilie Ore, Henrik Ødegaard, Asbjørn Schaathun, Kåre Kolberg og Lasse Thoresen

Etter sommerferien gjester Nordic Voices Kammermusikkfestivalen i Oslo og Ultimafestivalen

Deretter står turne med Rikskonsertene, Sverige og Portugal på konsertplanen

God respons. Vokalgruppen har jobbet med overtoner i flere år og vært alene om det her i landet. Nylig fikk Ingrid Hanken spørsmål om å ha sangtime med et norsk kor som ville lære seg denne teknikken.

– Moderne tonespråk kan være teknisk vanskelig å utøve fordi det ofte krever et stort register på hver stemme. Det betyr likevel ikke at ny musikk er vanskelig å lytte til og forstå. Vi opplever ofte god respons fra publikum på moderne musikk, skyter Tone Braaten inn.

Nordic Voices' repertoar spenner fra middelalder- til samtidsmusikk. Gruppen har gode erfaringer med å sette sammen konsertprogram med musikk fra flere epoker.

Midtvesten. – Konsertpublikumet er mer åpent enn mange later til å tro. Forbløffelsen og fascinasjonen som glir over ansiktene i salen i møte med en Henrik Ødegaard, Cecilie Ore eller Lasse Thoresen, er den samme uansett om konserten finner sted i Oslo eller i en småby i Midtvesten i USA, konstaterer Frank Havrøy.

– Tanke
drød og

For første gang

■ Gro Nylander er overlege på Rikshospitalet, ammeekspert og fødselslege. Boka *Mamma for første gang*, er mottatt med superlativer av så vel mødre som fedre. Nylander bruker sin rike erfaring og henter det beste fra moderne forskning for å gi alle som venter barn en håndrekning rett før livet braker løs. Nå er den også kommet som lydbok (Lydbokforlaget), der hun leser selv, produsert av Iver Sjørdahl. **Vårt Land**

Uønska jubileum

■ I 2010 er det 40 år siden dei første store elevstreikane for å få læremiddel på nynorsk og bokmål til same tid og pris. Kvart einaste år etter 1970 har stoda vore den same: Læremiddel på nynorsk manglar ved skulestart, trass i at opplæringslova klårt slår fast

at praksisen er ulovleg. – No må det ryddast opp før me rundar fire tiår med ulovlege læremiddel, seier leiar i Noregs Mållag, **Hege Myklebust**, etter å ha sett stortingsmeldinga om språkstimulering og språkopplæring for barn. **Vårt Land**

Presidentkandidat Barack Obama stiller som gjesteartist når rapperen Q-Tip slipper sitt første album på ni år. Foto: AP

Hip-hop'eren Obama

■ Når frontfiguren i gruppa A Tribe Called Quest, rapperen **Q-Tip**, slipper sitt første album på ni år, slår han på stortromma. Gjesteartistene er nemlig mange og celebre. Han har fått med seg **D'Angelo** og **Norah Jones**, men den som likevel veier tyngst på listen er demokratenes presidentkandidat, **Barack Obama**. Ifølge New York Post snakker Obama på et av albumets spor. – Jeg har med Norah Jones, men Barack er enda større. Jeg kan ikke avsløre for mye, sier Q-Tip selv ifølge New York Post. **Vårt Land**

g

«Overtoneklanger finnes i folkemusikk fra mange land. I Norge tenker vi først og fremst på hardingfela»

Ingrid Hanken

In bak denne plata er å utforske det norske vokalunivers, sier Tone Braaten, Ingrid Hanken, Ebba Rydh, Per Kristian Amundsen og Frank Havrøy fra Nordic Voices. I morgen lar vokalgruppen stemmene klinge under Festspillene i Bergen. Foto: Ole Kaland

Fire av ti på musikkfestival

Hele fire av ti nordmenn, og to av tre ungdommer, vil besøke minst én musikkfestival denne sommeren. Festivalfolket er flere i år enn i fjor, og trøndere og nordlendinger er mest aktive. Dette er noen av funnene i en landsdekkende undersøkelse gjennomført av Infact.

Musikkfestivaler er hete sommeraktiviteter. Over 80 av dem arrangeres i ulike deler av landet fra og med mai til og med august i år. Og ferske tall tyder på at de får folk i alle aldre og landsdeler ut av solstoler og sofakroker. Ifølge den ferske festivalundersøkelse, deltok en tredjedel av alle nordmenn over 18 år på en eller flere musikkfestivaler i fjor sommer. Enda flere, nesten 40 prosent, regner med å besøke minst én festival i år.

I alle aldre. Dette viser at musikkfestivaler appellerer til folk flest og treffer noe i den norske folkesjelen. Vi ser at det dukker opp stadig nye festivaler i ulike musikksjangrer, men er overrasket over den høye deltakelsen fra folk i alle aldre og fra hele landet.

Til tross for at festivalene i Sør-Norge gjerne får mest medieoppmerksomhet, øker interessen jo lenger nord man kommer. Mens en av tre østlendinger og Oslo-borgere skal på en eller flere musikkfestivaler i sommer, har bortimot halvparten av de spurte i Midt- og Nord-Norge slike planer for sommeren.

Menn er ivrigst. Undersøkelsen viser også klare forskjeller i alder. Over halvparten (57 prosent) i gruppen 18-24 år regner med å gå på minst én musikkfestival. Tilsvarende tall er 46 prosent i gruppen 25-39, 39 prosent i gruppen 40-59 år og hele 25 prosent i gruppen over 60 år.

Mens er de ivrigste festivalbesøkerne. Hele 42 prosent av dem regner med å besøke minst en i løpet av sommeren, mens damene trekker snittet noe ned med 35 prosent. **Vårt Land**

Det norske bandet Torch spilte på Quart-festivalen i 2006. Her i aksjon på scenen, med glade tilskuere i forgrunnen. Foto: Scanpix

Bandet Arctic Monkeys spilte på den Orange Scenen på Roskildes siste festivaldag i 2007. Foto: Scanpix

Kristen-metalbandet og 80-tallets storhet Stryper hadde konsert på Skjærgårds Music&Mission Festival i 2006. Til stede var storfanen Jonas Teien fra Stokke. Foto: Heidi Marie Lindekleiv

Chick Corea holdt konsert under Moldejazz i fjor. Foto: Alf Kjetil Walgermo